

Novembar 2010.

Fokus: Zakon o zaštiti od požara

Dana 06.01.2010. godine stupio je na snagu Zakon o zaštiti od požara („Službeni glasnik RS“ br. 111/2009) koji je počeo da se primenjuje 06.10.2010. godine. Zakon propisuje opšte obaveze svih pravnih lica radi sprečavanja i zaštite od požara, kao i posebne obaveze u zavisnosti od kategorije ugroženosti od požara u koju je pravno lice svrstano.

Krug lica na koja se primenjuje Zakon

Zakon o zaštiti od požara (u daljem tekstu: Zakon) primenjuje se na državne organe, organe autonomne pokrajine, organe jedinica lokalne samouprave, privredna društva, druga pravna lica i fizička lica.

Kategorizacija

U zavisnosti od ugroženosti od požara svi objekti, delatnosti i zemljišta podeljeni su u tri kategorije:

- **prvu** kategoriju ugroženosti od požara čine objekti, delatnosti i zemljišta sa visokim rizikom od izbijanja požara;
- **drugu** kategoriju ugroženosti od požara čine objekti, delatnosti i zemljišta sa povećanim rizikom od izbijanja požara; i

- **treću kategoriju** ugroženosti od požara čine objekti, delatnosti i zemljišta sa izvesnim rizikom od izbijanja požara.

Kriterijumi razvrstavanja će biti određeni Uredbom Vlade Srbije, koja treba da bude doneta. Do tada, primenjuju se uslovi propisani Uredbom o osnovama, merilima i uslovima za razvrstavanje organizacija i organa u odgovarajuće kategorije ugroženosti od požara.

Zahtev za donošenja Rešenja o kategorizaciji prema ugroženosti od

požara, u skladu sa do sada važećom kategorizacijom, podnosi se Upravi za vanredne situacije u Beogradu, u ulici Mije Kovačevića broj 2-4.

Zajedničke obaveze svih pravnih lica

1. *Obaveza donošenja sanacionog plana za otklanjanje posledica požara*

Sva lica na koja se Zakon primenjuje dužna su da donesu sanacioni plan za otklanjanje posledica požara.

Sanacioni planovi sadrže stanje, mere, procenu uticaja na život i zdravlje ljudi, procenu uticaja na životnu sredinu, nosioce,

način, dinamiku i sredstva za realizaciju plana.

2. *Obaveza organizovanja obuke zaposlenih*

Zakon propisuje obavezu poslodavca da za sve zaposlene organizuje osnovnu obuku iz oblasti zaštite od požara, najkasnije u roku od jedne godine od dana stupanja na rad, kojoj su zaposleni dužni da prisustvuju.

Program osnovne obuke donosi poslodavac, a provera znanja zaposlenih, kojoj su obavezni da prisustvuju, vrši se jednom u tri godine.

Osnovnu obuku i praktičnu proveru znanja zaposlenih obavljaju lica koja rade na poslovima zaštite od požara i pravna lica koja ispunjavaju određene uslove koje utvrđuje Ministarstvo unutrašnjih poslova, i koja imaju odobrenje Ministarstva.

Obaveze koje zavise od kategorije u koju je pravno lice svrstano

1. *Obaveza obezbeđivanja osposobljenih lica za sprovođenje zaštite od požara:*

- a) obezbeđivanje tehnički opremljene i obučene vatrogasne jedinice sa potrebnim brojem vatrogasaca – za lica u prvoj kategoriji ugroženosti od požara;
- b) organizovanje sprovođenja preventivnih mera zaštite od požara i stalnog dežurstva sa potrebnim brojem lica stručno osposobljenih za sprovođenje zaštite od požara – za lica u drugoj kategoriji ugroženosti od požara;

- c) organizovanje sprovođenja preventivnih mera zaštite od požara sa potrebnim brojem lica stručno osposobljenih za sprovođenje zaštite od požara – za lica u trećoj kategoriji ugroženosti od požara.

2. *Obaveza donošenja plana zaštite od požara, za lica u prvoj i drugoj kategoriji ugroženosti od požara*

Za Plan se pribavlja saglasnost Ministarstva unutrašnjih poslova, a on sadrži:

- prikaz postojećeg stanja zaštite od požara;
- procenu ugroženosti od požara;
- organizaciju zaštite od požara;
- predlog tehničkih i organizacionih mera za otklanjanje nedostataka i unapređenje stanja zaštite od požara;
- proračun potrebnih finansijskih sredstava;
- propisane proračunske i grafičke priloge;
- podatke o broju vatrogasaca, tehničkoj opremljenosti i obučenosti vatrogasne jedinice, odnosno organizaciji preventivnih mera zaštite od požara, te stalnog dežurstva, kao i podatke o broju stručno osposobljenih lica za sprovođenje zaštite od požara.

3. *Obaveza donošenja pravila zaštite od požara, za vlasnike ili korisnike poslovnih objekata (prostora) i drugih objekata u trećoj kategoriji ugroženosti od požara*

Pravila obuhvataju:

- organizaciju tehnoloških procesa na način da rizik od izbijanja i širenja

požara bude otklonjen, a da u slučaju njegovog izbijanja bude obezbeđena evakuacija ljudi i imovine i sprečeno njegovo širenje;

- zaštitu od požara u zavisnosti od namene objekta sa potrebnim brojem lica osposobljenih za obavljanje poslova zaštite od požara;
- donošenje Plana evakuacije i uputstva za postupanje u slučaju požara – koji moraju biti istaknuti na vidljivom mestu;
- način osposobljavanja zaposlenih za sprovođenje zaštite od požara.

4. Obaveza saradnje sa vatrogasno-spasilačkim jedinicama, za lica u prvoj i drugoj kategoriji ugroženosti od požara

Vatrogasno-spasilačke jedinice izrađuju operativne karte gašenja požara subjekata svrstanih u prvu i drugu kategoriju ugroženosti od požara, pri čemu su navedeni subjekti dužni da pruže sve potrebne podatke i stručnu pomoć.

Propisane kazne

Pravno lice će biti kažnjeno novčanom kaznom od 300.000 do 1.000.000 dinara za učinjeni prekršaj, a odgovorno lice u pravnom licu, odnosno državnom organu, novčanom kaznom od 10.000 do 50.000 dinara.

Pravnom licu može biti izrečena i zaštitna mera zabrane vršenja određenih delatnosti u trajanju od šest meseci do tri godine.

Ostale napomene

Zakonom je predviđeno donošenje podzakonskih akata koji još uvek nisu doneti. Do donošenja novih podzakonskih akata, primenjivaće se važeći podzakonski akti, u onoj meri u kojoj nisu u suprotnosti sa odredbama novog Zakona.

Odricanje od odgovornosti: Tekst u prilogu šalje se kao opšte uputstvo i ne predstavlja pravni savet.

Copyright Cvetkovic, Skoko & Jovicic 2010.